LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 63:2005 „GYDYTOJAS OFTALMOLOGAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ“ PATVIRTINIMO

2005 m. gruodžio 1 d. Nr. V-935
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymą (Žin., 1994, Nr. 63-1231; 1998, Nr. 112-3099),

t v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 63:2005 „Gydytojas oftalmologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ (pridedama).

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS ŽILVINAS PADAIGA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2005 m. gruodžio 1 d. įsakymu
Nr. V-935

GYDYTOJAS OFTALMOLOGAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ

I. TAIKYMO SRITIS

1. Ši medicinos norma nustato gydytojo oftalmologo veiklos sritį, teises, pareigas, kompetenciją ir atsakomybę.

2. Ši medicinos norma privaloma visiems gydytojams oftalmologams, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus bei kontroliuojančioms jų veiklą.

II. NUORODOS

3. Ši medicinos norma parengta vadovaujantis šiais Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais:

3.1. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu (Žin., 1994, Nr. 63-1231; 1998, Nr. 112-3099);

3.2. Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. 55-1287; 2002, Nr. 123-5512);

3.3. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu (Žin., 1996, Nr. 66-1572; 1998, Nr. 109-2995);

3.4. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. 102-2317; 2004, Nr. 115-4284);

3.5. Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymu (Žin., 1996, Nr. 102-2313; 2004, Nr. 68-2365);

3.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1359 „Dėl gydytojų rengimo“ (Žin., 2003, Nr. 104-4667);

3.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos“ (Žin., 2002, Nr. 31-1180);

3.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 634 „Dėl bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti“ (Žin., 2000, Nr. 100-3192; 2003, Nr. 112-5031);

3.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-208 „Dėl būtinosios medicinos pagalbos ir būtinosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 55-1915);

3.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-288 „Dėl ligų diagnostikos bei ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, metodikų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 90-3311);

3.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-364 „Dėl licencijuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 86-3152);

3.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-396 „Dėl medicinos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 90-3316);

3.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-448 „Dėl informavimo apie laikiną medicinos praktikos paslaugų tvarkos aprašą patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 98-3673);

3.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-469 „Dėl Medicinos praktikos profesinių kvalifikacijų rūšių sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 105-3906).

III. TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

4. Šioje medicinos normoje vartojami terminai ir apibrėžimai:

Gydytojas oftalmologas – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją.

Oftalmologinė priežiūra – asmens sveikatos priežiūros dalis, skirta akių ligų profilaktikai, diagnostikai ir gydymui.

Gydytojo oftalmologo praktika – teisės aktų reglamentuota gydytojo oftalmologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama oftalmologinė priežiūra.

Konservatyvi oftalmologija – akių ir akių priedų ligų gydymas medikamentais, fizioterapiniais metodais. Chirurginė oftalmologija – chirurginis ir mikrochirurginis akių ir akių priedų ligų gydymas.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

5. Gydytojo oftalmologo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus medicinos studijas ir oftalmologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo oftalmologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Teisę verstis gydytojo oftalmologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją.

7. Gydytojo oftalmologo praktika galima verstis tik sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose licenciją teikti oftalmologijos paslaugas.

8. Gydytojas oftalmologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

9. Gydytojas oftalmologas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, šia medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis, pareigybės aprašymu.

V. TEISĖS

10. Gydytojas oftalmologas turi teisę:

10.1. verstis gydytojo oftalmologo praktika šios medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

10.2. turėti spaudą, išduotą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.3. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.4. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.5. konsultuoti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.6. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams ir Lietuvos Respublikos teisės aktams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar sveikatos priežiūros specialisto gydytojo oftalmologo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.7. nustatyti žmogaus mirties faktą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.8. gauti darbui būtiną informaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.10. turėti kitų teisių, nustatytų kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

VI. PAREIGOS

11. Gydytojo oftalmologo pareigos:

11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

11.2. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities specialistą;

11.3. bendradarbiauti su kitais asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros, slaugos socialinės rūpybos darbuotojais bei specialistais;

11.4. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų prevencijos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

11.5. vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

11.6. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

11.7. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.8. laikytis licencijuojamos veiklos sąlygų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.9. tvarkyti medicinos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.10. paaiškinti gydytojo oftalmologo praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų prašymu;

11.11. taikyti Lietuvoje įteisintus tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus;

11.12. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

VII. KOMPETENCIJA

12. Gydytojo oftalmologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo oftalmologo profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę oftalmologijos mokslo ir praktikos pažangą. Gydytojas oftalmologas turi išmanyti:

12.1. apie ikimokyklinio, mokyklinio ir suaugusių aklųjų ir silpnai matančių ugdymo įstaigas ir organizacijas;

12.2. sveikatos grąžinamojo, antirecidyvinio bei reabilitacinio gydymo indikacijas, būdus ir organizavimą akių ligų atvejais;

12.3. laikino nedarbingumo, neįgalumo ir darbingumo lygio nustatymo kriterijus akių ligų atvejais;

12.4. akių ligų epidemiologiją;

12.5. transplantologijos pagrindus.

13. Gydytojas oftalmologas turi mokėti bendrauti su pacientais, jų šeimų nariais ir kolegomis.

14. Gydytojas oftalmologas turi gebėti:

14.1. tikrinti ir dokumentuose įrašyti regėjimo duomenis, rinkti anamnezę, sudaryti gydymo planą;

14.2. nustatyti refrakcijos ydas ir parinkti optinę korekciją;

14.3. atlikti išorinę akies ir jos priedų apžiūrą;

14.4. peršviesti akies terpes;

14.5. nustatyti leukokoriją;

14.6. tirti asferiniais lęšiais, binokuliniu atvirkščiojo vaizdo bei elektriniu tiesaus vaizdo oftalmoskopu;

14.7. atlikti diafanoskopiją;

14.8. atlikti gonioskopiją;

14.9. matuoti ragenos skersmenį;

14.10. atlikti akies biomikroskopiją;

14.11. atlikti oftalmometriją;

14.12. tirti akiplotį kontroliniu ir kitais būdais;

14.13. tirti tamsinę adaptaciją kontroliniu ir kitais būdais;

14.14. tirti spalvų juslę;

14.15. matuoti išverstakumą egzoftalmometru;

14.16. nustatyti žvairumo kampo dydį ir akių judesius;

14.17. matuoti ir vertinti akispūdį tonometru bei palpuojant;

14.18. atlikti biometriją;

14.19. atlikti konvergencijos, akomodacijos, forijos, binokulinio matymo tyrimus;

14.20. diagnozuoti ir šalinti paviršinius junginės ir ragenos svetimkūnius;

14.21. atlikti masažą naujagimių dakriocistito atveju;

14.22. praplauti ir zonduoti ašarų takus;

14.23. įlašinti į junginės maišą tirpalą, tepti junginės maišą tepalu, švirkšti vaistus po jungine, apie akies obuolį;

14.24. gebėti atlikti instiliacinę, infiltracinę, laidinę nejautrą.

15. Gydytojas oftalmologas turi gebėti diagnozuoti, išaiškinti etiologiją ir gydyti šias ligas (pagal Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją):

15.1. ašarų nutekamųjų takų ir ašarų liaukos patologiją (C69.5, D31.5, H04, P39.1);

15.2. vokų bei junginių ligas (C49.0, C43.1, C44.1, C69.0, D21.0, D22.1, D23.1, D31.0, D18, H00, H01, H02, H03, H10, H11, H13, S00.1, S01.1, S00.2);

15.3. įgimtą (kūdikių) žvairumą bei kitas žvairumo formas (H49, H50, H53.2, H53.3);

15.4. įvairias ambliopijos formas (H53.0, H53.8, H53.9, H54);

15.5. ragenos ligas (H16, H17, H18, H19, Z94.7, C69.1);

15.6. odenos ligas (H15);

15.7. kraujagyslinio dangalo ligas (C69.3, C69.4, D31.3, D31.4, D18.0, H20, H21, H22, H30, H31, H32, H52, H53.1, H44.2), įvairias jų formas;

15.8. lęšiuko pokyčius, diagnozuoti įvairias kataraktos formas (E20, E40-E46, E10-E14, I85.2, G71.1, H25-H28, H53.4, H59.0, Q12.0, T85.2, Z96.1);

15.9. įgimtą, atviro ir uždaro kampo glaukomą bei kitas glaukomos formas (B73, E85, E72.0, H31.3, H31.4, H40, H42, H44.5, H53.4, Q15, P15.3);

15.10. stiklakūnio ligas (H43, H44, H45, H27, H59, T85.2,3,7, T90.4);

15.11. tinklainės ligas (C69.2, D31.2, H31, H33, H34, H35, H36, H43, H45, T90.4);

15.12. regos nervo ligas (C72.3, D33.3, H46-H47-H48);

15.13. akiduobės ligas (C41.0, C69.6, D18.0, D18.1, D31.6, D16.4, H05-H06, Z97.0);

15.14. akies, jos priedėlių nudegimą, nušalimą bei trauminį pažeidimą (H05, H05.2, H05.4, H05.5, H11.2, H11.3, H17, H26.1, H27.0, H27.1, H31.0, H31.3, H31.4, H33, H35.6, H40.3, H43.1, H43.3, H44.0, H44.1, H44.3, H44.4, H44.5, H44.6, H44.7, H44.8, H47, H50.8, H53.2, H57, S02, S05, T15, T26, T59);

15.15. išaiškinti vokų, junginių, akiduobės, intraokulines ikivėžines ligas (D23.1, D22.1, D31.0, D31.3);

15.16. diagnozuoti vokų, epibulbarinį, akiduobės, ašarų aparato, intraokulinius navikus (C49.0, C43.1, C44.1, C69.0, C69.3, C69.4, D31.5, C69.5, H04, D21.0, D22.1. D23.1, D31.0, D31.3, D31.4, D18.0, H00, H01, H02, H03, H10, H11, H13, H20, H21, H22, H30, H31, H32, H52, H53.1, H44.2, C69.6, D31.6, H06.2, H06.3);

15.17. diagnozuoti akių konvergencijos, akomodacijos, forijos sutrikimus (H52, H53.1, H44.2, Z460, Z50.6);

15.18. diagnozuoti vaikų akių įgimtas anomalijas (C49, C43, C44, C49, C69, C72.3, D21, D31, H53.6, H53.5, H53.4, D21, D31, H02, H03, H04, H05.8, H05.9, H13.1, H13.2, H16, H18, H19.2, H20, H21, H26, H27, H28, H30, H31.2, H32.0, H32.8, H33.1, H33.2, H33.4, H35.0, H35.5, H35.9, H40, H43.3, H43.9, H45, H46, H47, H48, P39.1, Q10, Q11, Q12, Q13, Q14, Q15, Z01.0, Z13.5);

15.19. diagnozuoti nistagmą (H55);

15.20. diagnozuoti aklumą, silpnaregystę (H54, H44.2);

15.21. diagnozuoti neišnešiotų kūdikių retinopatiją (H35.1);

15.22. konsultuoti sergančiuosius įvairiomis bendrosiomis kitomis ligomis, nustatyti ir, esant reikalui, gydyti esančius akių ir akių priedų pokyčius.

VIII. ATSAKOMYBĖ

16. Gydytojas oftalmologas už padarytas klaidas, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

_____